6ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1622 — ԻԶՄԻՐ 27|10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1914 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

طاشينك

ارمنيجه يومى سياسى غزته

صاحب امتياز : هراند مامورباند

"TACHINK„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13	Ֆր.

Ձեռագրերը չեն վերադարձուիր

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԵԼԻՔԻՆ ՄԷՋ

Ծուռ նսեմնք, շիտակ խօսինք...

Շնորհակալութիւն յայտնենք, ինչու չէ, քաղաքավարական պարտականութիւն մըն է սակայն ժլատ չըլլանք եւ յարգենք հաւասարութեան կանոնները...

Անցեալ ընտանեաց եւ կարօտ ընտանիքներու օգնելու համար Առաջնորդարան եւ աղքատախնամ ամէն ճիգ կ'Ֆափեն ամսական բաժանորդագրութիւն մը ապահովելու եւ այս մօտ դիմումներ կ'ըլլան, որոնք արդիւնաբեր կ'դառնան հեզգեզեն։ Այդ ողորմասէր ազգայիններու առաջին ցանկը հրատարակուեցաւ Դաշինքի մէջ եւ անտարակոյս շարունակական ցանկերն ալ հրատարակուած տեսնելու հաճոյքն պիտի ունենայ ընթերցող հասարակութիւնը։ Այդ նուիրատու անձերն ամէն տեսակ գնահատութեան եւ շնորհակալութեան արժանի են, արդար ըլլալ պէտք է եւ հրապարակաւ խոստովանիլ։

Սակայն անոնցմէ զատ չկա՞ն ուրիշներ, որոնք նոյնքան արժանի են հրապարակային շնորհակալութեան եւ գնահատութեան...։

Կան, այո՛, ուրիշներ, բայց սա տարբերութեամբ որ անոնց նուիրատուութեանց ցանկերը չեն հրատարակուած, ասեկոյսի համեստութեամբ մը Ֆերուս չեն փափաքած, ասիկա անիրաւութիւն մըն է եւ այսօր կուզամ գոհացում տալ այդ նուիրատուներուն, ներողութիւն խնդրելով անոնցմէ եթէ կ'վիրաւորեմ անոնց համեստութիւնը...։

Ամսական քանի մը ոսկի նուիրող յարգելի անհատ մը որքան արժանի է զովեստի, նոյնքան եւ արժանի կ'նկատեն ամսական 5, 4, 3, 2, 1՝ ոսկի նուիրող անհատները..., Թերեւս հիմակ ելնէք հարցնէք թէ ո՞վ է այն մահկանացուն որ ամսական 5, 4, 3, 2, 1 ոսկի կարող կ'ըլլայ նուիրելու, կան այդպիսի անհատներ եւ անոնց այս զոհաբերութիւններն հաւանականաբար քօղի մը տակ պիտի սրօղուէին, եթէ այդ քօղն վեր առնելու յանդգնութիւնը չունենայի...։

Այդ առատաձեռն նուիրատուութիւններն ընողներն մեր երկրեռ վարժարաններու դասատուներն են, որոնցմէ 13 հոգի միայն ամսական 43½ օսմ. ոսկիի նուիրատուութիւն մը կ'ընէ յօգուտ աննեցուկ եւ աղքատ ընտանեաց հետեւեալ կերպով.

Գ.	Ս.	Օ. Ոսկի	5½
Ռ.	Ն.		5
Ե.	Տ.		5
Կ.	Ն.		4
Ս.	Թ.		4
Գ.	Շ.		4
Ա.	Տ.		3
Ս.	Ա.		3
Մ.	Մ.		3
Վ.	Ղ.		3
Գ.	Մ.		2
Կ.	Փ.	Տնտես.	1
Ա.	Ն.	»	1
		Գումար	43 կէս Օսմ

ոսկի, այս գումարին կրկնապատիկն աւելին տակայն կ'նուիրուի, չմոռնամ կրկնելու, որովհետեւ յաւ գիտենք թէ երկրեռ վարժարաններու պաշտօնեայութիւնը 13 հոգիէ չբաղկանար այլ 25էն ալ աւելի...։

Հետեւաբար անիրաւութիւն մըն է հրապարակաւ շնորհակալ-չըլլալ անոնց եւ դրուատալից տողերով երախտագիտութիւն չյայտնել, սա հիման վրայ թէ վարժապետներն ու վարժուհիներն ալ ամենու նման մարդ են, բանական էակներ եւ անքաւելի մեղք մը չեն գործած դասխարակի աստպարէզն ընդգրկելով...։

ԵՍ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ «ԵՍ»Ի

(Շար. նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Երբէք պիտի չուզէի կանոնաւոր ծրխոդի մը սենեկակից կամ դրացի ըլլալ, որովհետեւ տնական ծխող մը հնթակայ է «քրոնիք պրոնչիթի» և այդ հիւանդութիւնը ունեցողը երեք պաշտօնը մէկէն կը կատարէ. այսինքն կը հազայ կամ կը քնանայ. կը խռկայ և դէմինն ալ արթուն կը պահէ միեւոյն ատեն։

Բարեկամներէս մէկուն խորհուրդ կուտայի որ ծխելէն դադրէր. որուն պատասխանեց. —«Պէտ ապրար, կեանքի մէջ մարդ հաճոյքները չատցնել կ'աշխատի և դուք նուազեցնել կ'ուզէք»։ Եթէ կարելիութիւն ըլլար աշխարհս իր բոլոր հաճոյքներով մէկտեղ մը նուիրել և ապրալ ինձի տալին վայելելու, պայման պիտի դնէի որ մեռնելէս առաջ այդ նկարագրուած «պրոնչիթ» ուենեցողին պէս 6 – 7 օրեր դժուարաշնչութեան ենթարկուելով չ'չարչրկուէի։

Եթէ այս գրածներս չեն բաւեր ձեզ հաւոզելու և կը պնդէք տակաւին թէ ոմանք մէկ նստելնուն 10 - 20 գաւաթներ դարեջուր կը խմեն կամ օրը երկու տուփ սիկառ կը ծխեն և ոչ է ակարութեան նշան մը չեն ցոյց տար. սա պզտիկ դիպուածը պատմեմ որ թերեւս ձեզ լուսաբանէ։

Հակալքոլական անձ մը, օր մը ալքոլին մարդուս վրայ ունեցած վնասներն կը թուէր, ատենախօսութիւնը լմնցնելէ վերջ նա ունկնդիրներուն կ'ուզղէ խօսքը ըսելով. «եթէ կայ ձեր մէջ մէկը որ ժամանակ մը ոգելից ըմպելի գործածած ըլլալով չէ վնասուած, թող ոտքի ելլէ.» ի՞նչ կը տեսնես հակայ հասակով մարդ մը ոտքի կ'ելլէ և կ'ըսէ. «Ես 34 տարիներէ ի վեր ոգելից ըմպելի կը գործածեմ և ոչ է վնաս չեմ տեսած։» Շատ լաւ կ'ըսէ հառաքսոը և կը պատմէ հետեւեալը։

Դեղագործ մը սովորութիւն ունի եղեր հացի կտորներ ալքոլին մէջ թաթխելով իր մօտ գտնուած գեաը նետել և ձուկերը երբ այս հաւին կտորները կ'ուտեն. գինովնալով ջուրին երեսը կ'ելլեն և այս կերպով դեղագործը ձուկերը դիւրութիւնով կը բռնէ։ Օր մը բաւական խոշոր ձուկ մը դեղագործին ալքոլի մէջ թաթխուած հացի կտորները կուտէ կը փախի և ժամանակ մը վերջը կը վերադառնայ։ Դեղագործը 4-5 անգամներ կը փորձէ իր սովորական հաւի կտորներով ձուկը բռնել, բայց չի յաջողիր։

Հիմայ դեղագործին ստամոքսէն աւելի միտքը հետաքրքրութիւնը կը չարժի և կերպով մը այդ ձուկը կը բռնէ. դեղարանը կը տանի զայն, իսկոյն փորը կը բանայ տեսնելու թէ իր ալքոլի մէջ թաթխուած հացի կտորները հո՞ն էին. ի՞նչ տեսնէ, բոլորն ալ փորն էին, և ալքոլին հոտը սարսափելի էր։ Դեղագործը չէր կրնար ըմբռնել թէ ինչպէ՞ս այսչափ ալքոլ ձուկին փորը կը գտնուի և ձուկը չի գինովնար։ Ուստի դիպուածը բժիշկներէն մէկուն կը պատմէ և բացատրութիւն կ'ուզէ։ Բժիշկը ձուկը քննելով կը տեսնէ որ ձուկին գլխուն մէջը ուղեղին այն մասը որ ալքոլէն կ'ազդուի՝ պակաս էր. ատոր համար էր որ ձուկը չէր գինովնար։

Բնական կազմ ունեցող անձ մը անկարելի է որ ոգելից ըմպելիներէ ծխախոտէ, թէյէ սուրճէ, մորֆինէ և շատակերութենէ չ'ազդուի և չվնասուի։

Պատասխանելով ձեր «1605» թիւ Դաշինքի «Հայելիին մէջ»ի գրութեան, 60 80 օրեր ծոմապահութեան սովորութիւնը ձեր կարծածին չափ նոր գիւտ մը չէ, հազիւ Քրիստոսէ 30 40 դարեր առաջ. Հնդկաստանի Ֆաքիրները փորձած են զայն։ Գալով այդ ձեր նոր կարծած գիւտը խեղճ դասատուներուն վրայ փորձելուդ անտեղի է, որովհետեւ ձենէ ճարպիկ անձեր գտնուեցան և երեք ամիսներ առաջ այդ ծոմապահութեան փորձը սկսան ազգային բոլոր դպրոցական պաշտօնէից վրայ. այնպէս որ մեր վարժապետները և վարժուհիները ոչ 60—80. հապա 90 օրերէ ի վեր ծոմ կը պահեն։

Կը հարցնէք. որ յաճախակի կրկնութիւններ ընելու կ'ստիպուիմ խորհելով թերեւս որ աւելի կրնամ գաղափարս պարզել։

Զափազանց և անպիտոյ բաներ ուտելէ զատ չափազանց աշխատութիւնը, վաղաչատ կեանքը. չար կիրքերը, ինչպէս նախանձը, ատելութիւնը, բարկութիւնը ևն. շատ մը տուներ քանդած և կեանքեր զոհ տարած են, մէկ խօսքով ի չ որ կեանքի ներդաշնակութիւնը կը խանգարէ։

Երանի թէ բարեսիրտ անձ մը որ մարդկութեան բարելաւութիւններով կը հետաքրքրի. գրէր այս նիւթին վրայ։

(Վերջ) ՄԻՔԱՅԷԼ ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

«ՔԷՕՑԼԻԻ»ի խմբագրականէն.— Ամբողջ ազգերու մտաւորական ու բարոյական կեանքին վրայ Ֆրանսացիք ազդեցութիւն գործած են քիչ կամ շատ։ Գրեթէ ամէն տեղ ֆրանսական ուսումն ու կրթութիւնը և անոնց մեթոտներն են որ կը գործադրուէին։ Վերջերս թէև աւելի նոր մեթոտներ մէջտեղ ելան, սակայն ինչ որ ալ ըլլայ Ֆրանսացւոց ազդեցութիւնը անուրանալի է։ Մեծն Ֆրէտերիք. Ֆրանս. քաղաքակրթութեան մէկ հիացողն էր, փոքր Բրուսիան մեծ Գերմանիա մը եղաւ միայն ու միայն Ֆրանս. տազանդներէ ու փիլիսոփայական ու գիտական մտքերներէ փոխառութիւններ ընելով և գանոնք աւելի ընդարձակելով որով յառաջ բերին մասնաւոր գերման քաղաքակրթութիւն մը և կամ փիլիսոփայութիւն մը։ Գերմանիոյ այս յառաջացումը նսեմացուց Ֆրանսական միտքը որովհետեւ աւելի հիմնական ու հաստատ օրէնքներու վրայ կառուցուած էր։ Ֆրանսացիք իրենց անցեալին ու պատմութեան տեսակէտով հպարտ ու գոռոզ ազգ մըն են, իրենց զգացումները կիշխեն տրամաբանութեան վրայ, ու այսպէս հաւասարակշռութիւնը շատ անգամներ կը կորսուի։ Ֆրանսացիք սակայն հայրենասէր են, բայց այս հայրենասիրութիւնը որովհետեւ չեն կրնար միշտ ուղղամտութեամբ կատարել, անոնք կը զոհեն իրենց շահերը անգիտակցաբար. լոկ զգացումներու տեղի տալով։ Այսքան զգայնոտութիւնը Ֆրանսացւոց միշտ անել ու ծուռ ուղղութեան մը առաջնորդած է բարեկամներ ու թշնամիներ զանազանելու խնդրին մէջ Ֆրանսացւոց մէջ Ալզաս Լոր էնի թողուցած վրէժ. Գերմանացւոց դէմ, բոլորովին մոռցնելատուած է Անգլիացւոց կարգ մը դաւադրանքները և սակայն անիծապարտ ոճիրները։ Գերմանացիք միայն Ալզասն ու Լորէնը առին, իսկ Անգլիացիք ինչե՞ր չըրին։ Ֆրանսացիք այնքան գրգռուած էին որ Գերմանիան քննելու ժամանակ ալ չունեցան։ Գերմանք միշտ փափաքած են Ֆրանսացւոց հետ բարեկամ ապրիլ։ Բայց կ'երևի անգլիացիք էին որ. խորամանկ աղուէսներու նման նոր գիտութիւններու դուռեր կը բանային միշտ այս երկու ազգի պետութեանց միջև։ Այսօր Ֆրանսացիք իրենց կարճատեսութեանց ու մակերեսային դատողութեանց արդիւնքը կը կրեն։ Իրենց հողը ոտնակոխ կ'ըլլայ դարձեալ Գերմաններու դղրդիչ քայլերուն ներքև։ Թէև Գերմանացւոց թնդանօթը կը փշրէ Ֆրանսացւոց բոլոր իտալները, սակայն երբէք այնքան սաստիկ չէ Ֆրանսացւոց դէմ որքան Մոսկ Ֆներու և Անգլիացւոց։

Գերմանք ցաւելով կը կրակեն Ֆրանսական բանակները. խղճմտութեամբ կ'արձակեն հրացանները Ֆրանսացւոց դէմ, որովհետեւ գիտեն թէ Ֆրանսացիք ևս Պելժիոյ նման անգլիական կեղծամտութեան զոհ պիտի երթան։ Այսօր Ֆրանսայի մէջ գտնուող սէրսէմ մի քանի քաղաքագէտներ. հազարաւոր Ֆրանսացիներու մահուան պատճառ հանդիսացած են։ Պէտք է նկատի առնել թէ գերմանք այնքան թշնամաբար չեն վարուիր Ֆրանսացւոց դէմ որքան Ռուսներու և Անգլիացւոց։ Գերմանք պաշտօնապէս կը պատերազմին Ֆրանսացւոց դէմ, իրենց սէրը չէ մարած սակայն։ Ֆրանսացիք այսօր միշտ կը պարտուին. հոգ չէ թէ անոնք մենք կը յաղթենք պ ոան։ Ֆրանսացիք օրըստօրէ կիմանան թէ գերմանները հասած են իրենց տան երդիքին ներքև, որով այսպէս ոչ ժողովուրդը ունի և ոչ իսկ ունի հեղինակաւոր անձ։ Ֆրանսացիք այս պատերազմէն վերջ պիտի հասկնան թէ իրենց թշնամիները գերմաններ չեն եղեր։ Ֆրանսայի մէջ պէտք է յեղափոխութիւն ծագի. հայրենիքը սպառնացող վտանգէն ազատելու համար...։

Կը լսուանք թէ Ֆրանսայի մէջ մօտ օրերս մեծ փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան։

Ահէնկ. «Անգլիոյ մէկ նոր կեղծիքը» խորագրին ներքև կը գրէ.— Այս օրերս Անգլիա չափազանց չփոթեցաւ. մէկ կողմէն Գերման ու Աւստրիական յարձակումներէ ու ծովու վրայ ենթարկուած իր կորուստներէն, իսկ միւս կողմէ իսլամ ռազմիկներու չորս կողմէն պատած ըլլալուն պատճառաւ իր վախէն ու մոլորածութենէն ինչ ընելը չգիտեր։ Ասոնցմէ զատ, իսլամ պետերու ձեռքէն ազատուելու համար այնպիսի սուտեր, այնպիսի անիծեալ արարքներ, սատանայութիւններ կը հնարէ որ ասոնց զարմանալէ աւելի նողկանք չյայտնել և նաև իր տիրացած կարգ մը հպարտութեանց ու փառքերուն փուճ ըլլալուն մասին չ'պչիլ, կարելի չէ։ Բայց Անգլիացիք թէ Գերման ու Աւստրիացիներէ և թէ Իսլամ պատերազմիկներէ ազատուելու համար որքան որ աշխատին զուր տեղն է։ Այս իսլամութեան խայինները, մարդկութեան ու ճշմարտութեան թշնամիները մինչև որ լաւ մը չի ճնշուին ու չի ընկճուին կարելի չէ որ թէ մենք և թէ մեր զինակիցները ձգենք անգլիացւոց օձիկը։

Մանաւանդ օսմ. բանակը մինչև որ կատարելապէս Եգիպտոս մտնելով հոն գտնուող մեր հայրենակիցներն ու կրօնակիցները չազատէ, ու հեռի ընէ անգլիական ցած քաղաքականութեան հետքերը, չպիտի դադրի կռուելէ, Աստուծոյ ու Մարգարէին մեզ խոստացած յաջողութիւնները ձեռք ձգելու համար։ Այս փորձանքները Անգլիա հիմակուընէ արդէն գուշակած է ու ազատուելու համար արտասովոր միջոցներու կը դիմէ։ Ասոր մէկ նմոյշը վերջին հեռագիրներ մեզ կը ծանուցանեն։ Անգլիական կառավարութիւնը Եգիպտացւոց պահանջներու գոհացում պիտի տայ եղեր։ Ան խոստացած է հանրապետութիւն հաստատել Եգիպտոսի մէջ ու իրաւունք տալ անոնց այս կերպ կառավարութեան մը օրինաց համաձայն, պայմանաւ որ անոնք իսլամ քանակին ընդունելութիւն ցոյց չիտան ու հեռի մը նան մասնակցութենէ։ Ի՞նչպէս կը գտնէք տարօրինակ չէ՞։ Այս օրինակը անգլիոյ ոչ թէ կեղծարարութեան այլ ապուշութեան մէկ օրինակը չէ՞։ Անտարակոյս ով որ քիչ մը խելք ունի մեզ հետ միասին պիտի ըսէ թէ. անգլիացիք ոչ միայն կորսնցուցած են պատերազմական ու քաղաքական իրենց հմտութիւնը այլ նաև տրամաբանութիւն ալ։ Բայց ինչ ընեն, խեղճերը. չափազանց

չուարեցան, ու անգամ մը ևս դիմում կատարեցին մեր Եգիպտոսի կիսակիցներն, այս անգամ զեղահոտը ոսկեզօծուած էր սակայն։ Բայց ինչ որ ալ լինեն չպիտի յաջողին մինչ այսպէս չէ։ Ուրեմն մեր խմբագրականին խորագիրը այսինքն, «Անգլիոյ մէկ նոր կիդիրը» եթէ «Անգլիոյ մէկ նոր ապուշութիւնը» ձևին վերածենք աւելի յարմար չըլլա՞ր արդեօք։

Քաղ. Վերջին Լուրեր

Գերման սպայակոյտի երէկուան տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Լօցի դրաւումը վճռական կարևորութիւն ունեցող յաջողութիւն մը կը կազմէ։ Քաղաքը մեծ կորուստներու ենթարկուած չէ։ Պերլինի թերթեր ջերմագին բառերով կը յիշատակեն այս նոր յաղթութիւնը վեր հանելով անոր ռազմագիտական մեծ կարևորութիւնը։ Այս յաջողութեան հետևանքով կ'ըսեն թերթեր, Ռուս բանակին գլխաւոր ուժերուն գիները կտրուած են։

⁂ «Լօքալ Անձայկըր»ի Բեթրոկրատի Գերման թղթակիցը իր թերթին կ'իմացնէ թէ Ռուսական «Նովօէ Վրէմիա» մեծ օրականը. 1912ի ցուցակէն ի վեր Լենինի «Թայմզ»ի ընկերութեան ձեռքը կը գտնուի։

⁂ Բարիզի հիւանդանոցները դարմանոցները և պանդոկները վիրաւորեալներով այնքան լեցուած են որ ներկայիս ստիպուած Սէնի նաւամիջներն ալ գործածել որոշուած է։

⁂ «Թայմզ»ի մէկ լուրին համաձայն կ'ըսուի թէ Պելճ բանակին կարգերուն մէջ ժանտատենդը մեծ աւերներ կը գործէ։

⁂ Վիէննայէ կը հեռագրեն թէ աւստրիական օդանաւերու տորմիղի մը ռուս սաւառնակի մը հանդիպած և անոր վրայ յարձակած է։ Ռուս սաւառնակը խորտակներով ծակուած ըլլալով Միէսքովի մօտ իջած է։

⁂ «Բորէյէ տլլա Սէռա» իրազեկ աղբիւրէ կիմանայ թէ Պուլկարիա, հակառակ Թշնամի զրոյցներու, ընդհանուր պատերազմին պիտի մասնակցի Թուրքիոյ կողքին։ Մինչդեռ տեղեկութեանց համաձայն, Միլանօի այս մեծ օրկանը գրած է կ'ըսուի թէ, Մակեդոնիան ի մօտոյ պիտի գրաւուի Պուլկար բանակին կողմէ։

⁂ Սոֆիայէ, սիւս կողմէն կը ծանուցանեն թէ Պուլկար Վարչապետ Մ. Ռասսլավօֆ, խմբագրի մը հետ ունեցած խօսակցութեան մը պահուն յայտարարած է թէ. Պուլկարիա մինչև յառաջիկայ գարնան իր խիստ չեզոքութիւնը պիտի շարունակէ պահել։ Պուլկար Վարչապետը նաև տարաձայնած է թէ գարնան մէջ Պուլկարիա թերևս պարտգաներու բերմամբ ստիպուած պիտի ըլլայ ընդհանուր պատերազմին մասնակցելու։

⁂ Վիէննայէ պաշտօնական զեկոյց մը կը տեղեկացնէ թէ Պելկրատի վրայ կատարուող զինուորական գործողութիւնք գաղտնի կը պահուին։

⁂ Պերլինէ կ'իմացնեն թէ Վիլհէլմ կայսրը. ներկայիս Գերմանիոյ մէջ զինուորական գործողութեանց հետևուղ. Օսման Ֆուատ, Ապտիւլ Պրահիմ և Ապտիւլ Հալիմ. Օսմ. իշխաններու Կարմիր Արծիւի աստիճանը ընծայած է։

⁂ Օսմանեան սպայակոյտէն կը տեղեկագրուի Նահանգիս 24 Նոյեմ. թուականով. — 1. Աճարաի հողամասին մէջ մղուած կռիւներուն մէջ առաւելութիւններ չհետեցանք։ Թշնամին թնդանօթ մը կորսնցուց մեծ թիւով պայթուցիկներ գրաւեցինք և մեծ քանակութեամբ զէնքեր։ Հաստատուեցաւ այս կռիւներու պահուն որ Ռուս զինուորները տրմ - տրմ գնդակներ կ'գործածէին։

2. Ռուսական յարձակումները Վանայ լիճին արևելեան կողմ անյաջող եղան։ Մեր բանակը յաղթականօրէն յառաջանալով Ռօվանդէսէն գրաւած է Սաճուսյուլակ բերդը որ Ատրպատականի սահմանագիծէն 70 մղոն հեռու կ'գտնուի, և որ կարևոր ռազմագիտական կէտ մը կ'կազմէ։

⁂ Սոֆիայէ կը հեռագրեն թէ «Ուլթրո» թերթը կ'իմանայ որ. Աւստր. ընդծովեայ մը Դանուբի մէջ Կալացի ջուրերուն վրայ ընկղմած է պատերազմի արգիլեալ գոյքեր փոխադրող Ռուսական նաւ մը։

⁂ Առաւօտեան Ժրնէվէ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ անգլիական կառավարութիւնը Երիտասարդ Եգիպտոսի Ցանձնախումբին ապահովցուցած է թէ ան Եգիպտոսի Սահմանադրութիւն պիտի տայ այն պարագային երբ այս յանձնախումբը իր հետ գործակցի։ Միևնոյն լուրեր կ'աւելցնեն թէ Երիտասարդ Եգիպտոսի Ցանձնախումբը Մեծն Բրիտանիոյ այս առաջարկը մերժած է, յայտարարելով թէ սուրբ պատերազմի հոչակման հետևանքով Եգիպտական հարցը Խալիֆայութեան իրաւասութենէն միայն կախում ունի։

⁂ «Թանին» այսօր կը տեղեկանայ թէ պապը մերժած է, Թուրքիա բնակող կաթոլիկներու հովանաւորութիւնը ստանձնելու մասին Բ. Դրան կատարած առաջարկը։ Վատիկանը այս մերժումին իբր պատճառ ներկայացուցած է, թէ ան երբէք չուզեր Ֆրանսայի մէջ գտնուող բազմաղարեան թեւարկութիւնը ջնջել։

⁂ Պուքրէշէ հասած վերջին հեռագիրներ կը ծանուցանեն. «Սոֆիայի ռուսական դեսպան իշխան Թրուպեցքի. ներկայիս քաղաքս դանուելով, ռուսէն կառավարութենէն խնդրած է արտօնել ՆէկօՅիւի սերպ բնակիչներուն ռուսէն նաւերով ճամբորդել այն պարագային երբ քաղաքը գրաւուի աւստրօ-հունգարական զօրախումբերու կողմանէ։ Կառավարութիւնը դեռ ոչէ պատասխան չէ տուած այս խնդրանքին։

⁂ Վօլֆ գործակալութիւնը կ'իմանայ, թէ Արևելեան Բրուսիոյ մէջ կացութիւնը անփոփոխ կը մնայ։ Լօցի յաղթանակին հետևանքները դեռ չէ կարելի գնահատել գերման բանակին գործողութեանց դաշտին անապին տարածութեան պատճառաւ։ Ցա՛րդ միակ ապահովուած կէտն է, թէ ռուսեր մեծ կորուստներու ենթարկուած են։

⁂ Աւստրիական կառավարութեան պաշտօնական մէկ զեկոյցը կը ծանուցանեն թէ արևելեան ճակատին վրայ մեծ պատերազմը կատաղութեամբ կը շարունակուի։ Աւստրօ-գերման զօրախումբեր հասած են ռուսերը Բեթրօքովի հարաւարևմտեան կոմը ետ մղելու համար։ Զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ արևմտեան Կալիցիոյ մէջ երէկուընէ սկսեալ կարևոր ճակատամարտներ կը մղուին, դեռ առանց արդիւնքի։ Աւստրիական զօրախումբեր 1500 գերի բռնած են։ Քարբաթեանները մէջ ճակատամարտները կը շարունակուին։

⁂ Սթօքհոլմէ կիմացնեն թէ Ֆինլանտիոյ եզերքները չրջող երկու չուէտական նաւեր ընդծովեայ ականներու զարնուելով ընկղմած են։

⁂ Օսմանեան խորհրդարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ Դեկտեմբեր 1/14ին։ Ժողովի հրաւերակիրներ զրկուած են բոլոր երեսփոխաններու։

Ազգային Անցուդարձ

Տեսեսական Ներկայ պարագաներու համար, Գաւառական ժողովոյ կողմէ հաստատուած եռամսեայ պիւտճէին պայմանաժամը այս ամսոյ վերջ լրանալուն, կը տեղեկանանք որ Քաղաքական ժողովը մտադիր է խնդիրը գաւառական ժողովոյ ներկայացնել նոր առժամեայ պիւտճէի մը պատրաստութեան համար։

— Ազգ. երկսեռ վարժարանաց Տիկնանց խնամակալութիւնը երկուշաբթի օր իր չաբաթական նիստը գումարեց Մեսրոպեան վարժարանի մէջ նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս.ի Ներկայ էին Ազն Տիկնայք Ս. Թ. Սպարթալը Տ. Կ. Արապեան, Ա. Գ. Մարկոսեան, Ս. Մ. Ակնուորեան Ա. Գ. Մատանեան, Մ. Ց. Համբարձումեան և Լ. Տքթր. Թոփալեան Որոշուեցաւ Պաքրճեան Մանկապարէզի հարիւրի չափ աղքատիկ փոքրիկներու գոգնոց չունենալ յառաջիկայ տօնական օրերու առթիւ։ Ժողովը զբաղեցաւ նաև դպրոցական ընթացիկ խնդիրներով։

— Ուրախութեամբ կը յայտնենք որ Աւետիքեան վաճառատան սգնիւ պաշտօնէութիւնը այս անգամ ևս 14 ութնոց նուիրած է ինպատ աննեցուկ ընտանեաց։

Տէր և Տիկին Գ. Ցարէթեան, Տիար Ցարութիւն Սինանեան և Ցարէթեան, Նշանեան, Ստեփանեան, Երեմեան Քէօսկեան, Մէնէքչէեան և Զաքեան ընտանիքները իրենց շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամեն անոնց՝ որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ

ՏԻԿԻՆ ՖԻԼՕՄԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին և իրենց վշտակցութիւններն յայտնեցին այս դառն մահուան առթիւ։

Տեղական Լուրեր

ԱՄՍՈՅՍ 27րդ հինգշաբթի օր (այսօր) զինուորներու կողմանէ Մէնէմէնի չրջակայքը թնդանօթաձգութեան փորձեր պիտի կատարուին, ինչպէս կը ծանուցուի կուսակալութենէն ի գիտութիւն ժողովրդեան։

ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ մեզ կը հաղորդուի հետևեալը.— Էվլաքի տուրք վ ապահովեալ % 5 տոկոսով պետական գանձու պատկանող պարտամուրհակներու երկրորդ պայմանաժամը Նոյեմբերի վերջը կը լրանայ որով պարտամուրհակի տէրերու կը ծանուցուի յիշեալ օրէն սկսեալ իրենց գտնուած տեղւոյն կառավարական արկղին (մալ սանդուղ) դիմել։

ՀԵՌԱԳՐ

Կ. ՊՕԼԻՍ, 9 Դեկտ.— Պուլկարական մամուլը խստիւ կը բողոքէ Ռումանիոյ դէմ, որ կարգիլէ Պուլկարիա ուղարկուելիք վաճառամթերքներու ռումէն հողէն անցնիլը։

ՆՈՅՆ.— Պէռլէ կը հեռագրեն թէ Ֆրանսա ու Անգլիա, Զուիցերիոյ կառավարութեան մօտ հարկ եղած դիմումներն ըրած են օդանաւերով իր չեզոքութիւնը բռնաբարած ըլլալուն բերմամբ, միւս կողմէ սակայն բողոքին պատասխանելով, կըսեն թէ իրենց ներուած է Քօնսթանցի լճին վրայէն օդանաւերու անցքը։ Անգլիա իր այս պատասխանին մէջ իմացնել կուտայ թէ ներում խնդրել չի նշանակեր Զուիցերիոյ օդին վրայ սեփականութիւն ունենալը ճանչնալ։

ՆՈՅՆ.- Պերլինէ կը հեռագրեն թէ, Մարօքի հասած լուրերու համաձայն, կացութիւնը օրըստօրէ աւելի դժուար կը դառնայ Ֆրանսայի համար։ Միևնոյն լուրերու համաձայն, Մարօքի մէջ կացութիւնն ծանր հանգամանքներ ստացած ըլլալով, Ճիպրալթարի պահակազօրքը հոն պիտի մեկնի Ֆրանսացւոց գաղթային բանակին օգնութեան հասնելու համար։

ՆՈՅՆ.— Գերմաններու կողմէ Լօցի գրաւման առթիւ, ամբողջ Պոլիսը դրօշազարդուած էր երէկ. ի նշան ուրախութեան։

ՆՈՅՆ — Ն. Վեհափառ Սուլթանին թիկնապահ, Զօր. Ֆոն տէր Կոլց փաշա, Ռումանիոյ թագաւոր Ն. Վ. Ֆէրտինանտի կողմանէ հրաւէրի մը հետևանքով յառաջիկայ ուրբաթ օր պիտի հասնի Պոլիս։

ՆՈՅՆ.— Բեթրօկրատի դահլիճը ռուսէն կառավարութենէն պահանջած է, թոյլ տալ Կ. Պոլիս ուղարկուելիք 15 վագոն մեքենաներու ռումէն ճամբով անցնիլը Ռումէն կառավարութիւնը մերժած է այս պահանջքին գոհացում տալ։

ՆՈՅՆ.— Կարգ ը մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն կըսուի թէ Սերպիոյ Բեթար թագաւորին հրաժարումը մօտալուտ է։

«ԴԱՐԻՆԴ»Ի ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ 118]

ՄԻՇԵԼ ԶԷՎԱԿՈ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՖԱՈՒՍԹԱ ՊԱՐՏԵԱԼ

ԳԴ.

ՄԻՋՆԱԲԱՂԱՔԻ ԱՆԱԿՆԿՍԼ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄԸ

Փոշիին տակ կրցաւ կարդալ առաջին բառերը ... Այն ատեն՝ սարսուռով հանակուած՝ ետ քաշուեցան... Մենաւոր և տխրաբոյր տունը իր գաղտնիքը երևան հանած էր... Այս մաքաղաքները գլխատման հրամանագիրներ էին։ Այս տապարները, այս աքծանները, այս պարանները մա՞սնասէրներու գործիքներ էին։ Այս տունը դահիճին բնակարա՞նն էր։

Մինչդեռ տպետը սառ կտրած, դողդոջուն՝ ետ կը քաշուէր, այլ ևս միակ մտածումը ունենալով, այն է՝ դուրս ելլել, բաց օդին մէջ գտնուիլ, կրկին տեսնել արև, խոյս տալ շրջասփիւռ արհաւիրքէն... մինչդեռ գաւիթը կը հանէր, ուժգին հարուածներ դղրդացին ցնցեցին մուտքի դուռը, և դուրսէն ձայն մը ժխորը խափանելով՝ կը գոչէր.

—Հո՞ս է, տէր իշխան։ Ձեռքերնուս մէջ է։

Բարտաեան ճանչցաւ Մօրվէրի ձայնը։

—Գաշարել տուէք այս տունը, հրամայեց ուրիշ ձայն մը որուն Կիզի ձայնը ըլլալը ճանչցաւ ասպետը։

Անձկութեամբ լի ակնարկ մը նետեց դրան վրայ։ Հաստատուն էր դուռը, բարեբաղդաբար ներսի կողմէն երկաթով գոցուած։ Հակցաւ որ քանի մը վայրկեան հագիւ ունէր որոշում մը տալու համար։ Մէկ ոստումով նետուեցաւ այն սենեակին մէջ ուր առաջին անգամ մտած էր, վազեց դէպի պատուհանը, վեր ելաւ շրջանակը և գոցուած ծանր փեղկերուն մէկ ճեղքէն կրցաւ տեսնել դուրսը անցած դարձածը։

Կիզ ձիու մը վրայ հեծած էր՝ ձիաւորներու խումբի մը մէջտեղ։ Դրան առջև կային քանի չափ զինուորներ որոնք հաստ տախտակ մը կը վերցնէին՝ իբր բարան գործածելու համար զայն։ Մօրվէր այս զինուորներուն մէջ էր... ինքն էր որ գործողութիւնը կը վարէր։

Բարտաեան՝ Կիզի մօտ կայնած տեսաւ Պիսիլէրէր և Մէնվիլ։ Ձիաւորներու այս խումբին ետևը կը գտնուէր ամբոխը որ լսելով թէ մէկը կը հալածէին, հանդարտած էր և առանց պատճառը գիտնալու՝ անշուշտ մարդու մը սպաննուիլը տեսնելու հաճոյքին համար՝ կը պոռտար։

Արագ տեսիլ մը անցաւ Բարտաեանի աչքերուն առջևէն. ամբողջ պատկերը մտաւ իր նայուածքին մէջ, և միևնոյն վայրկեանին վերստացաւ իր պաղարիւնը։ Մահուան աղաղակները, հաստ զերանով դրան տրուած հարուածներուն աղմուկը, ճեղքուող կաղնեփայտին ճարճատիւնները, Միջնաբաղաքը լեցնող խառնաշփոթ և ուժգին ժխորը՝ կը կազմէին մէկը այն զարհուրելի երաժշտութիւններէն որոնց վարժուած էին իր ականջը և իր միտքը։

Հեռուն կը զոռային հրացանի հարուածներ և կնոջական սուր ճիչեր. ասոնք արդէ միջադէպներ էին այն բազմաթիւ խուզարկութեանց որոնք կը կատարուէին ամբողջ կղզիին մէջ։ Ամէն վայրկեան Կիզի առջև կը բերէին պատառոտուն զգեստներով և արիւնաթաթաւ մարդեր...

—Տէր իշխան, ասիկա ըլլալու է Բարտաեանը սուած մարդը ... մահճակալի մը տակ գտանք զինքը...

(Շար)